

F. t. l. vedr. anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

om bestemmelsen er til hinder for det pågældende tvangsindgreb. I givet fald må den pågældende myndighed i stedet henvises til at rette henvendelse til politiet med henblik på at gå frem efter retsplejelovens regler om ransagning mv. inden for strafferetsplejen.

Den myndighed, der vil anmode om en retskendelse, må derfor på forhånd vurdere, om bestemmelsen i § 9 efter myndighedens opfattelse er til hinder for, at der meddeles retskendelse efter den pågældende særlovgivning (f.eks. konkurrenceloven). Er dette tilfældet, bør der ikke søges indhentet retskendelse.

Finder myndigheden omvendt, at bestemmelsen i § 9 ikke er til hinder for, at der indhentes retskendelse, bør myndigheden normalt redegøre for dette i den skriftlige anmodning til retten – f.eks. således at det anføres, at der ikke foreligger en mistanke som nævnt i § 9, stk. 1, eller at der ganske vist foreligger en sådan mistanke, men at tvangsindgrebet ønskes iværksat med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf, jf. § 9, stk. 2. Retten vil i almindelighed kunne lægge myndighedens oplysninger om disse spørgsmål til grund, men vil naturligvis også – såfremt sagens omstændigheder måtte give anledning til det – kunne søge forholdet nærmere belyst.

4. Anvendelse i straffesager af bevismidler, der er lovligt tilvejebragt ved myndighedsskridt uden for strafferetsplejen

Retssikkerhedskommissionens betænkning indeholdt forslag til en bestemmelse om begrænsning i adgangen til at benytte lovligt tilvejebragte bevismidler i straffesager, hvis retten finder det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt. Det nærmere sigte med bestemmelsen var at regulere tilfælde, hvor en myndighed i forbindelse med gennemførelse af et tvangsindgreb eller ved anvendelse af en oplysningspligt lovligt tilvejebringer oplysninger om forhold, som senere – efter der er opstået en mistanke om, at en enkeltperson eller juridisk person har begået en strafbar lovovertrædelse, som medfører, at der rejses straffesag mod vedkommende – indgår i straffesagen. Efter bestemmelsen skulle sådanne oplysninger ikke kunne anvendes som bevis i straffesager, hvis retten fandt det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt. Der kan i øvrigt henvises til side 153ff i betænkningen.

Efter en nøje afvejning fandt Justitsministeriet ikke, at en sådan bestemmelse burde medtages i lovforslaget. Den gældende lov indeholder i overensstemmelse hermed ikke en bestemmelse om adgang for domstolene til i visse tilfælde at afskære anvendelse af lovligt tilvejebragte bevismidler.

Det fremgår imidlertid af bemærkningerne til lovforslaget, at Justitsministeriet ved udgangen af 2006 vil vurdere, i hvilket omfang anvendelse i straffesager af bevismidler, der lovligt er tilvejebragt ved myndighedsskridt uden for strafferetsplejen, giver anledning til retssikkerhedsmæssige overvejelser i praksis, jf. Folketingstidende 2003-04, side 3081. Det tilkendegives endvidere, at der i lyset heraf eventuelt vil være behov for på ny at overveje den omhandlede problemstilling.

Justitsministeriet har anmodet Rigsadvokaten om at vurdere det nævnte spørgsmål. Rigsadvokaten har over for Justitsministeriet oplyst, at der i 2005 blev iværksat en indberetningsordning, hvorefter politimestrene og statsadvokaterne løbende skulle underrette Rigsadvokaten om sager, hvor der opstod tvist om, hvorvidt beviser tilvejebragt af en forvaltningsmyndighed kunne anvendes under bevisførelsen i en straffesag. Indberetningsordningen omfattede spørgsmål af den nævnte art, der var opstået efter den 1. januar 2005 og frem til udgangen af september 2006.

Rigsadvokaten har oplyst, at spørgsmålet om anvendelse af oplysninger, der er tilvejebragt af en forvaltningsmyndighed, som bevis i en straffesag, ikke har givet anledning til tvister ved domstolene.

Rigsadvokaten har dog oplyst, at der i den nævnte periode har været én sag, hvori der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt beviser tilvejebragt af en forvaltningsmyndighed kunne anvendes under bevisførelsen i en straffesag. Det drejer sig om en sag, hvor ejeren af en virksomhed på anmodning af skattemyndighederne havde indsendt et bilag til brug for skattekligning. Dette bilag indgik i en senere rejst straffesag om socialt bedrageri mod virksomhedsejerens samlever. Det blev af samleverens advokat gjort gældende, at skattemyndighederne allerede på det tidspunkt, hvor man anmodede virksomhedsejeren om de nævnte bilag, havde en konkret mistanke om, at samleveren arbejdede i virksomheden samtidig med, at vedkommende modtog dagpenge. Under henvisning hertil gjorde advokaten gældende, at bilagene måtte anses for ulovligt tilvejebragt og derfor ikke kunne tjene som bevis i straffesagen. Retten fik ikke lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet, idet synspunktet efterfølgende blev frafaldet.

På baggrund af det anførte og det forhold, at Rigsadvokaten ikke har kendskab til sager, hvor der har været rejst spørgsmål om anvendelse af lovligt tilvejebragte bevismidler i straffesager, er det samlet Rigsadvokatens opfattelse, at anvendelse i straffesager af bevismidler, der er tilvejebragt ved myndighedsskridt uden for strafferetsplejen, i praksis sjældent giver an-